

Петрушевич Михайло Йосипович

Біографія

Петрушевич (Новицький) Михайло (*10 жовтня 1869, с.Космач, Богородчанщина— 8 вересня 1895,м. Болехів) — маловідомий український письменник, священник, громадський діяч.

Коротка біографія

Михайло Петрушевич народився 10 жовтня 1869 року у сім'ї вчителя народної школи села Космач, що полизу Богородчан на. Восени того ж року батьки Михайла переїхали до Новиці, села неподалік Калуша.

Завдяки природнім здібностям та батьківському, передусім Йосипа Петрушевича — отця-сподвижника, будителя української людяності, вишколу Михайло поступив на науку до Станіслава, а згодом, 1889 року, успішно закінчив Станіславівську гімназію. Пізніше Петрушевич продовжив свої пізнання світу та науки – подавшись до Відня (столиці Австро-Угорської імперії) і вже там закінчив духовну семінарію.

Відень став визначальним у життєвому шляху Михайла Петрушевича, там він спізнався з багатьма інтелектуалами імперії (і чехами, і поляками, і німцями, і сербами) та найбільше він прикипів до своїх соплеменників – українців. Категорично відмовивши москвофілам, Михайло Петрушевич зійшовся з найкращими українцями інтелектуалами Колессою, Коцюбою, Богданом Лепким, листувався з Яковом Головацьким, Іваном Франком, а для молодших він став взірцем та наставником. Як згадував відомий письменник та громадський діяч Богдан Лепкий: "Щойно у Відні, на першому році філософії, з туги за рідною землею та за родиною, я підійшов до "поезії, розради одинокої". Віршами записані листки лежали на столі мого кабінету. Їх побачив покійний Михайло Петрушевич (Новицький). Прочитав, похвалив і заохотив не кидати пера". Увесь Віденський період (та в послідуючі часи) Петрушевич, як талановитий лірик і вимогливий критик, порадив Лепкому покинути малярство і серйозно взятися за перо, і далі був єдиним наставником та критиком Богдана Лепкого (який уже пізніше зійшовся з іншими поетами і письменниками, і ті теж належно оцінили його талан).

Після висвячення та отримання сану отець Михайло Петрушевич став у 1894 році парохом в містечку Болехів. Та через важку недугу він, невдовзі, 8 вересня 1895 року помер. Похований отець Михайло Петрушевич в Болехові.

Творчі набутки

Михайло Петрушевич ще під час навчання у гімназії писав вірші. Уже перебуваючи у Відні він почав проявляти себе у публіцистиці та брався за прозові твори, які публікував у місцевих виданнях, зокрема, в журналі "Зоря" у 1895-1896 роках. Петрушевич писав образки з народного життя помережені містично-релігійними вставками (в стилі Гоголя), відтак, вони були запримічені Іваном Франком.

Сталося це так: одне з оповідань Петрушевича, а саме "Градобур", було надіслано на конкурс новелістичних творів, що був оголошений правлінням Наукового Товариства

ім. Шевченка та редакцією журналу "Зоря". Першу, другу і третю премії здобули твори Б.Грінченка, О.Маковея, М. Коцюбинського. Однак Іван Франко відзначив: "З інших оповідань, що були предметом нарад комісії, вирізняється особливо оповідання "Градобур"... Автор — талант незвичайний і сильний, жаль тільки, що невироблений".

До наших днів (21 століття) дійшло лише близько десяти оповідань Михайла Петрушевича, який ще писав псевдонімами Євдокій, Михайло Новицький:

- * "Паламар",
- * "Душа",
- * "Вибори",
- * "Градобур",
- * "Солітер",
- * "Що виділа бабуня на тамтім світі"